

Sygn. akt III KK 364/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Piotr Mirek

w sprawie skazanego **F. B.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i innych

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 listopada 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa (...)

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt IV K (...)

uchyla zaskarżony wyrok w części w której nie orzeczono o nałożeniu na F.B. jednego z obowiązków probacyjnych wskazanych w art. 72 § 1 k.k. i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

W akcie oskarżenia, który wpłynął do Sądu Okręgowego w L.F.B. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od dnia 8 kwietnia 2017 r. do dnia 6 listopada 2017 r., daty dziennej bliżej nieustalonej w L., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić R.B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 15 560,96 zł w ten sposób, że podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla in blanco z dnia 18 kwietnia 2016 r., opatrzonego podpisem R.B., który to dokument pokrzywdzony przekazał P.B. celem zabezpieczenia umowy pożyczki na kwotę 5 000 zł dopisując indos „ustępuje bez obliga na okaziciela” i nakreślił pismem ręcznym podpis o treści „P.”, jak również wypełnił przedmiotowy weksel niezgodnie z wolą podpisanego, wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla, a następnie puścił w obieg tak podrobiony weksel poprzez przekazanie go adwokatowi S.F., który na mocy udzielonego mu pełnomocnictwa skierował do R.B. pisemne wezwanie do zapłaty kwoty z weksla wraz z należnościami ubocznymi datowane na dzień 31 października 2017 r., czym wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do nabycia prawa z weksla, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, tj. o popełnienie czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 1 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

2. w okresie od dnia 8 kwietnia 2017 r. do dnia 20 listopada 2017 r., daty dziennej bliżej nieustalonej w L., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić M.W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 6 420,62 zł w ten sposób, że podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla in blanco z dnia 12 października 2015 r., opatrzonego podpisem M.W., który to dokument pokrzywdzony przekazał P.B. celem zabezpieczenia umowy pożyczki na kwotę 1 000 zł dopisując indos „ustępuje bez obliga na

okaziciela” i nakreślił pismem ręcznym podpis o treści „P.B.”, jak również wypełnił przedmiotowy weksel niezgodnie z wolą podpisanego, wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla, oraz wypełnił weksel in blanco z dnia 1 grudnia 2015 r., opatrzony podpisem M.W. niezgodnie z wolą podpisanego, wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności, miejsce płatności oraz kwotę z weksla, a następnie puścił w obieg podrobiony weksel z dnia 12 października 2015 r., oraz posłużył się wekslem z dnia 1 grudnia 2015 r. poprzez przekazanie ich adwokatowi S.F., który na mocy udzielonego mu pełnomocnictwa skierował do M.W. pisemne wezwanie do zapłaty kwoty z weksli wraz z należnościami ubocznymi datowane na dzień 6 listopada 2017 r., czym wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do nabycia prawa z weksli, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, tj. o popełnienie czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 1 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (k. 772-478, tom III).

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt IV K (...), F.B. w ramach czynu zarzucanego mu w pkt I aktu oskarżenia uznał za winnego tego, że w okresie od dnia 8 kwietnia 2017 r. do dnia 6 listopada 2017 r., daty dziennej bliżej nieustalonej w L., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić R.B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 15 560,96 zł przez to, że podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla in blanco z dnia 18 kwietnia 2016 r., opatrzonego podpisem R.B., który to dokument pokrzywdzony uprzednio przekazał P.B. celem zabezpieczenia umowy pożyczki na kwotę 5 000 zł w ten sposób, że nakreślił pismem ręcznym na druku tego weksla nazwisko „B.” wiedząc o tym, że nieustalona osoba w nieustalonych okolicznościach dopisała przed słowem „B.” imię „P.” oraz dopisała indos *„ustępuje bez obliga na okaziciela”* i wypełniła przedmiotowy weksel niezgodnie z wolą podpisanego wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla, niezgodnie z wolą pokrzywdzonego i użył tak podrobionego weksla jako autentycznego, puszczając go w obieg poprzez przekazanie takiego weksla adwokatowi S.F., który na mocy

udzielonego mu pełnomocnictwa skierował do R.B. pisemne wezwanie do zapłaty kwoty z weksla wraz z należnościami ubocznymi datowane na dzień 31 października 2017 r., czym wprowadził pokrzywdzonego w błąd, co do nabycia prawa z weksla, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 1 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

F.B. w ramach czynu zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia uznał za winnego tego, że w okresie od dnia 8 kwietnia 2017 r. do dnia 20 listopada 2017 r., daty dziennej bliżej nieustalonej w L., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić M.W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 6 420,62 zł w ten sposób, że podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla in blanco z dnia 12 października 2015 r., opatrzonego podpisem M.W., który to dokument pokrzywdzony uprzednio przekazał P.B. celem zabezpieczenia umowy pożyczki na kwotę 1 000 zł w ten sposób, że nakreślił pismem ręcznym na druku tego weksla nazwisko „B.” oraz wiedząc o tym, że nieustalona osoba w nieustalonych okolicznościach przed słowem „B.” dopisała imię „P.” oraz dopisała indos „*ustępuje bez obliga na okaziciela*” i wypełniła przedmiotowy weksel wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla, niezgodnie z wolą pokrzywdzonego i użył następnie tak podrobionego weksla jako autentycznego razem z wekslem in blanco z dnia 1 grudnia 2015 r., opatrzonym podpisem M.W., który został niezgodnie z wolą podpisanego, opatrzony datą i miejscem wystawienia weksla, terminem płatności, miejscem płatności oraz kwotą z weksla i posłużył się takim wekslem puszczając go w obieg razem z wekslem z dnia 12 października 2015 r. poprzez przekazanie go adwokatowi S.F., który na mocy udzielonego mu pełnomocnictwa skierował do M.W. pisemne wezwanie do zapłaty kwoty z weksli wraz z należnościami ubocznymi datowane na dzień 6 listopada 2017 r., czym wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do nabycia prawa z weksli, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270

§ 2 k.k. w zb. z art. 310 § 1 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. za oba przypisane czyny, przy zastosowaniu art. 60 § 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt 2 k.k., wymierzył F.B. karę 2 lat pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 k.k. karę grzywny w wysokości 280 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł;

na podstawie art. 316 § 1 k.k. orzekł wobec niego w związku ze skazaniem za czyn przypisany oskarżonemu w punkcie 1 wyroku przepadek dokumentu opisanego i wymienionego w wykazie dowodów rzeczowych nr 1/18. pod poz. 1, ponadto orzekł w związku ze skazaniem za czyn przypisany oskarżonemu w punkcie 2 wyroku przepadek dokumentów opisanych i wymienionych w wykazie dowodów rzeczowych nr 1/18 pod poz. 2 i 3;

zasądził od F.B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 6 460 zł tytułem opłaty oraz kwotę 9 924,11 zł tytułem zwrotu wydatków (k.771 - 773, tom V).

Apelację od powyższego wyroku na niekorzyść F.B. złożył Prokurator Prokuratury Rejonowej w L.. Zaskarżył go w całości i zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia poprzez wyrażenie błędnego poglądu w ramach przypisanych oskarżonemu F.B. czynów, iż zarówno na wekslu in blanco z dnia 18 kwietnia 2016 r., opatrzonym podpisem R.B., z dnia 12 października 2015 r., jak również z dnia 1 grudnia 2015 r., opatrzonych podpisem M.W., które to dokumenty pokrzywdzeni uprzednio przekazali P.B. celem zabezpieczenia umów pożyczek, nieustalona osoba w nieustalonych okolicznościach na wekslach z dnia 18 kwietnia 2016 r. i 12 października 2015 r., dopisała przed słowem „B.” imię „P.” oraz dopisała indos *„ustępuje bez obliga na okaziciela,”* jak również wypełniła przedmiotowe weksle wpisując datę i miejsce wystawienia weksli, termin płatności oraz kwoty z weksli niezgodnie z wolą pokrzywdzonych, podczas gdy analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jak również zasady prawidłowego rozumowania oraz

wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego nieodparcie prowadzą do wniosku, iż to F.B. osobiście podrobił przywołane dokumenty poprzez dopisanie na wekslu in blanco z dnia 18 kwietnia 2016 r., opatrzonym podpisem R.B. oraz z dnia 12 października 2015 r., opatrzonym podpisem M.W. „ustępuje bez obliża na okaziciela” i nakreślił pismem ręcznym podpis o treści „P.B.”, jak również wypełnił te dokumenty oraz weksel in blanco z dnia 1 grudnia 2015 r. opatrzony podpisem M. W. niezgodnie z wolą podpisanych, wpisując datę i miejsce wystawienia poszczególnych weksli, termin płatności oraz kwoty z weksli, a następnie puścił w obieg tak podrobione weksle poprzez przekazanie ich swojemu pełnomocnikowi adwokatowi S.F.;

2. rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec F.B. kary w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności oraz 280 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 110 zł, poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż w realiach niniejszej sprawy zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek uprawniający do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary, przewidziany w art. 60 § 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt 2 k.k., w sytuacji, gdy analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności przebiegu i okoliczności poszczególnych zdarzeń, motywacji jaką kierował się oskarżony, charakteru przypisanych mu zbrodni, postawy prezentowanej przez oskarżonego w toku postępowania sprawia, że tak ukształtowana kara nie uwzględnia znacznego stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, jak również nie spełnia swoich celów w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa oraz wpływu represyjno - wychowawczego w odniesieniu do F.B..

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. określenie przypisanych F.B. czynów w kształcie opisanym w punkcie I i II aktu oskarżenia;

2. wymierzenie F.B. na podstawie art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. kary 6 lat pozbawienia wolności oraz 280 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość pojedynczej stawki na kwotę 110 (k. 798-803, tom V).

Apelacje od powołanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego L. złożyli również dwaj obrońcy F.B..

I tak, obrońca adw. F.P., podnosząc mającą wpływ na treść zapadłego wyroku obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 193 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., skutkującą błędem w ustaleniach faktycznych, zakwestionował przyjęcie przez Sąd Okręgowy L., iż autorem podpisu „B.” na wekslach in blanco jest F.B., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (k. 806-810, tom V).

Drugi obrońca, adw. S.F., zarzucił w apelacji obrazę przepisów postępowania (art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 4 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k.), wyrażającą się w dokonaniu dowolnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, a nadto obrazę przepisów prawa materialnego, tj. 310 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k., poprzez ich wadliwe zastosowanie i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie F.B. od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania (k. 825-831, tom V).

Po rozpoznaniu złożonych apelacji Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. II AKa (...):

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. F.B. w granicach czynu zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia uznał za winnego tego, że w okresie od dnia 8 kwietnia 2017 r. do dnia 6 listopada 2017 r., daty dziennej bliżej nieustalonej w L. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić R.B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 15 560,96 zł w ten

sposób, że wiedząc, iż nieustalona osoba w nieustalonych okolicznościach dopisała na dokumencie uprawniającym do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla in blanco z dnia 18 kwietnia 2016 r., opatrzonego podpisem R.B., który to dokument pokrzywdzony uprzednio przekazał P.B. celem zabezpieczenia umowy pożyczki na kwotę 5 000 zł, pismem ręcznym „*B.P.*” oraz indos „*ustępuje bez obliga na okaziciela*” i wypełniła przedmiotowy weksel niezgodnie z wolą podpisanego, wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla, użył tak podrobionego weksla jako autentycznego, puszczając go w obieg poprzez przekazanie takiego weksla adwokatowi S.F., który na mocy udzielonego mu pełnomocnictwa skierował do R.B. pisemne wezwanie do zapłaty kwoty z weksla, wraz z należnościami ubocznymi, datowane na dzień 31 października 2017 r., czym wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do nabycia prawa z weksla, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

2. F.B. w granicach czynu zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia uznał za winnego tego, że w okresie od dnia 8 kwietnia 2017 r. do dnia 20 listopada 2017 r., daty dziennej bliżej nieustalonej w L., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić M.W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 6 420,62 zł w ten sposób, że wiedząc, iż nieustalona osoba w nieustalonych okolicznościach dopisała na dokumencie uprawniającym do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla in blanco z dnia 12 października 2015 r., opatrzonego podpisem M.W., który to dokument pokrzywdzony uprzednio przekazał P.B. celem zabezpieczenia umowy pożyczki na kwotę 1 000 zł, pismem ręcznym „*B.P.*” oraz indos „*ustępuje bez obliga na okaziciela*” i wypełniła przedmiotowy weksel niezgodnie z wolą podpisanego wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla, niezgodnie z wolą pokrzywdzonego wpisując datę i miejsce wystawienia weksla, termin płatności oraz kwotę z weksla niezgodnie z wolą

pokrzywdzonego, użył tak podrobionego weksla jako autentycznego razem z wekslem in blanco z dnia 1 grudnia 2015 r., opatrzonym podpisem M.W., który został niezgodnie z wolą podpisanego opatrzony datą i miejscem wystawienia weksla, terminem płatności oraz kwotą z weksla i posłużył się takim dokumentem puszczając go w obieg razem z wekslem z dnia 12 października 2015 r., poprzez przekazanie go adwokatowi S.F., który na mocy udzielonego mu pełnomocnictwa skierował do M.W. pisemne wezwanie do zapłaty kwoty z weksli wraz z należnościami ubocznymi, datowane na dzień 6 listopada 2017 r., czym wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do nabycia prawa z weksli, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

3. na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 310 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. za obydwa przypisane F.B. czyny wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 k.k. karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł;

4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie wymierzonej F.B. kary pozbawienia wolności na okres dwóch lat próby;

5. zasądził na rzecz Skarbu Państwa od F.B. kwotę 4 180 zł tytułem opłaty za obie instancje;

6. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;

7. zasądził na rzecz Skarbu Państwa od F.B. kwotę 20 zł tytułem zwrotu wydatków postępowania odwoławczego (k. 860-861, tom V).

Od wyroku Sadu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa (...), **kasację na niekorzyść skazanego F.B.**, złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył ten wyrok w zakresie braku rozstrzygnięcia o obligatoryjnym obowiązku

probacyjnym, spośród wymienionych w art. 72 § 1 k.k., **zarzucając** rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 72 § 1 k.k., polegające na nienałożeniu na F.B. przynajmniej jednego z obowiązków probacyjnych wymienionych w art. 72 § 1 k.k., do czego Sąd Apelacyjny (...) był zobowiązany dokonując zmiany orzeczenia Sądu I instancji poprzez wymierzenie mu kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat próby i nie orzekając żadnego środka karnego, gdyż nałożenie jednego z obowiązków probacyjnych wskazanych w art. 72 § 1 k.k., przy braku rozstrzygnięcia o środku karnym, ma obligatoryjny charakter. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co pozwala na jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z dyspozycją art. 72 § 1 k.k. sąd zawieszając warunkowo wykonanie kary pozbawienia wolności zobowiązany jest orzec jeden z wymienionych w tym przepisie środków probacyjnych. Zobowiązanie to staje się fakultatywne jedynie wówczas, gdy jednocześnie z zawieszeniem orzeczono środek karny (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 kwietnia 2019 r., sygn. akt II KK 283/18, Legalis, z dnia 10 grudnia 2020 r., sygn. akt V KK 288/20, Lex nr 3093361).

W niniejszej sprawie powyższy przepis, co oczywiste nie mógł być zastosowany przez Sąd I instancji, albowiem Sąd ten orzekł karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Sąd Apelacyjny (...), dokonał zmiany zaskarżonego wyroku, przyjął, iż brak dowodów pozwalających na przypisania F.B. popełnienia zbrodni z art. 310 § 1 k.k., zaś czyny mu przypisane stanowią występki, określone w art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. zb. z art. 270 § 2 k.k. w zb. z art. 310 § 2 k.k. i wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat próby, nie orzekając zarazem żadnego środka karnego. Orzeczone przez Sąd Okręgowy w L.,

z mocy art. 316 § 1 k.k., przepadek podrobionych dokumentów, które to rozstrzygnięcie Sąd II utrzymał w mocy, nie jest wymieniony w katalogu środków karnych z art. 39 k.k.

W opisanej sytuacji bezsporne jest zatem, iż zaskarżony kasacją reformatoryjny wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) obarczony jest wadą, polegającą na braku orzeczenia obligatoryjnego środka probacyjnego. W pisemnym uzasadnieniu tego wyroku przyznano, cyt. „przez przeoczenie Sąd Apelacyjny w (...) nie orzekł któregośkolwiek z obowiązków o których mówi art. 72 § 1 k.k., pomimo, że w sprawie został wobec oskarżonego orzeczony przepadek a nie żaden ze środków karnych.”

W orzecznictwie Sądu Najwyższego w pierwszej dekadzie XXI wieku istniała rozbieżność dotycząca kwestii, czy w postępowaniu kasacyjnym dopuszczalne jest uchylenie zaskarżonego kasacją orzeczenia **wyłącznie w części w jakiej nie zawiera ono obligatoryjnego rozstrzygnięcia** (dopuszczono taką możliwość np. w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 3 grudnia 2002 r., sygn. akt IV KK 373/02, Legalis, z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt II KK 106/05, Legalis, z dnia 8 września 2009 r., sygn. akt IV KK 205/09, Legalis, z 14 czerwca 2010 r., sygn. akt IV KK 70/10, Legalis, z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt IV KK 374/13, Legalis, odmienny pogląd zaprezentowano np. w postanowieniu Składu 7 Sędziów SN z dnia 25 marca 2010 r., I KZP 36/09, OSNKW 2010, z. 5, poz. 40, czy w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 1 września 2011 r., sygn. akt V KK 168/11, Legalis, z dnia 10 września 2013 r., sygn. akt III KK 100/13, Legalis). W uchwale Pełnego Składu Izby Karnej z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt I KZP 21/14, OSNKW 2016, z. 1, poz. 1, przyjęto, że w postępowaniu kasacyjnym jest dopuszczalne uchylenie zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu wyłącznie w części w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne. W myśl ustawy o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej (por. szerzej W. Kozielewicz, Instytucja uchwał Sądu Najwyższego mających moc zasad prawnych – kwestie sporne w orzecznictwie Sądu Najwyższego w latach 1990 – 2010, w: A. Przyborowska – Klimczak, A. Taracha (red), Iudicium et Scientia. Księga

jubileuszowa Profesora Romualda Kmiecika, Warszawa 2011, s. 251 – 270). Ta uchwała odnosi się do nie orzeczenia obligatoryjnego środka karnego. W identyczny sposób należy postąpić przy braku w wyroku środka probacyjnego, którego orzeczenie było obligatoryjne. Pamiętać także należy, iż przepis art. 425 § 2 zdanie drugie k.p.k., pozwala zaskarżyć brak określonego rozstrzygnięcia. Przepis ten mający, poprzez art. 518 k.p.k., zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym umożliwia zarówno wprost zaskarżenie braku określonego rozstrzygnięcia, jak też Sądowi Najwyższemu wydanie orzeczenia, mocą którego uchyla zaskarżone kasacją orzeczenie sądu, w części w której nie zawarto określonego rozstrzygnięcia i przekazuje sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania (por. art. 425 § 2 zdanie drugie k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. i art. 537 § 2 k.p.k.).

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.